Viite: E 7/2021 vp
Susann Rännäri
Toiminnanjohtaja
LUOMULIITTO RY
Kirjallinen asiantuntijalausunto

Komission tiedonanto: Yhteisen maatalouspolitiikan strategisia suunnitelmia koskevat suositukset jäsenvaltioille

Luomuliitto ry kiittää lausuntopyynnöstä ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Luomuliitto yhtyy komission kantaan, jonka mukaan luomutuotantoon panostamalla pystytään vastaamaan kahteen keskeiseen maatalousalan haasteeseen, nimittäin maatilojen heikkoon kannattavuuteen sekä ilmasto- ja muihin ympäristöhaasteisiin, erityisesti peltolintujen ja luonnonpölyttäjien vähenemiseen.

Luonnonmukainen tuotanto on tapa tuottaa ruokaa kestävästi yhteistyössä luonnon kanssa. Luomutuotanto edistää luonnon monimuotoisuutta ja kasvattaa maatilojen sopeutumiskykyä. Tästä on vahvaa tieteellistä näyttöä. Luonnonmukainen tuotanto on suunnannäyttäjä maatalouden kulkiessa kohti kestävämpää tuotantomallia.

Luonnonmukaista tuotantojärjestelmää on aktiivisesti kehitetty kymmeniä vuosia. On luotu tuotantoehdot ja valvontajärjestelmät, tuotteet ovat globaalisti kuluttajien tunnistettavissa kaupan hyllyiltä ja kestävän maatalouden sektorilla luomutuotteilla on suurin markkinaosuus.

Komissio on esittänyt Pellolta pöytään-strategiassa että luomuviljellyn pellon osuus EU:n viljelyalasta tulisi olla 25 % vuoteen 2030 mennessä, tälle hetkellä EU:ssa on keskimäärin alle 8 % luomuviljeltyä pinta-alaa. Luomuliitto esittää että Suomen kansallinen tavoite tulisi olla tätä kunnianhimoisempi, koska Suomessa luomupellon osuus on jo nyt yli EU:n keskiarvon, 14,1 %.

Tavoite tulee asettaa korkeammalle kuin edellisen rahoituskauden tavoite oli. Viime rahoituskauden tavoite oli 20 % vuoteen 2020 mennessä.

Suomen kansallisen CAP-strategian valmistelussa on ehdotettu tavoitteeksi 20 % vuoteen 2027 mennessä. Luomuliiton mielestä tämä on ristiriidassa komission esittämien suositusten ja myös Suomen hallitusohjelman kanssa. Luomuliitto esittää, että luomuviljelyssä olevan pinta-alan tavoitteeksi tulee Suomessa asettaa 30 % vuoteen 2030 mennessä.

Komissio on myös todennut, että tavoitteen saavuttamiseksi tulee edistää luomutuotantoa ja luomutuotteiden kulutusta sekä molempiin liittyvää tutkimusta ja innovaatioita. Luomuliitto yhtyy tähän. Luomualaa on tuettava kokonaisvaltaisesti, jotta koko EU:n alueelle asetettuun kunnianhimoiseen tavoitteeseen päästään.

Luomuliiton esitystä tukee Euhorn et al. 2019 tutkimus, joka selvitti millä poliittisilla toimenpiteillä voidaan vaikuttaa siihen, että ruokajärjestelmä siirtyy kohti kestävämpiä tuotantomuotoja. Tutkimuksessa todettiin, että luomutuotannon tukeminen on yksi keino ja

tasapainoinen kasvu vaatii sekä työntöä (vahva luomutuki ja tuotannon kehittämistoimenpiteet) että vetoa (julkiset hankinnat, menekinedistäminen ja kuluttajakampanjat). Lisäksi on panostettava mahdollistaviin toimenpiteisiin ja suorituskykyä kaikilla mittareilla on parannettava esim parempiin satotasoihin on pyrittävä.

Kaikki edellä mainittu huomioon ottaen on kovin ristiriitaista Suomen julkituoma kanta jonka mukaan *luomutuotannon lisäämistä koskevassa komission suosituksessa pitäisi ottaa huomioon se, että tuotannon kasvun tulee tapahtua markkinalähtöisesti vastaten kulutuksen ja vientimahdollisuuksien kasvua*.

Luomuliiton mielestä Suomen kanta on hyvin kapea-alainen, kunnianhimoton ja näköalaton. Luomuliiton näkökulmasta katsoen näyttää hyvin selkeästi siltä, että Suomessa ei ole tunnistettu luomutuotannon potentiaalia, mikäli siihen panostettaisiin kokonaisvaltaisesti.

Komission analyysissä todetaan, että Suomen maataloussektorin erityispiirteet ja pohjoinen sijainti aiheuttavat sen, että suomalaiset viljelijät eivät voi kilpailla muiden maiden kanssa tuotannon määrässä. Suomen maataloussektori voi kilpailla laadulla ja innovaatioiden avulla. Luomutuotanto on laadun tae globaaleilla markkinoilla ja tuotantotapana se sopii Suomen maatalouteen hyvin luontaisesti.

Suomella tulee olla vahva luomustrategia, jossa huomioidaan koko arvoketju. Strategialla tulee olla selkeät tavoitteet, toimenpiteet niihin pääsemiseksi sekä resurssit niiden toteuttamiseen.

On muistettava, että pelkästään tuotannon tukeminen ei riitä, vaan luomutuotannon ja -kulutuksen edistäminen on otettava huomioon koko arvoketjussa, viranomaistoiminnassa, valtionhallinnossa, kunnissa ja kaupungeissa. Tämän lisäksi on koulutukseen, tutkimukseen, neuvontaan ja innovaatioihin myös panostettava, niin kuin komissio suosittelee. Pirjo Siiskonen, Jaakko Nuutila ja Niina Kuuva ovat myös raportissaan (2016) todenneet, että valtion harjoittamalla tukemisella pystytään ohjaamaan luomutuotannon tuotanto- ja tuotekirjoa merkittävästi niiden tavoitteiden mukaan, mitkä koetaan kansallisesti tärkeiksi. Nämä ovat ne keinot millä edelläkävijämaat (Itävalta, Ruotsi ja Tanska) ovat jo päässeet tavoitteisiinsa.

24.02.2021

Janne Rauhansuu

Luomuliiton puheenjohtaja

Susann Rännäri

Luomuliiton toiminnanjohtaja